

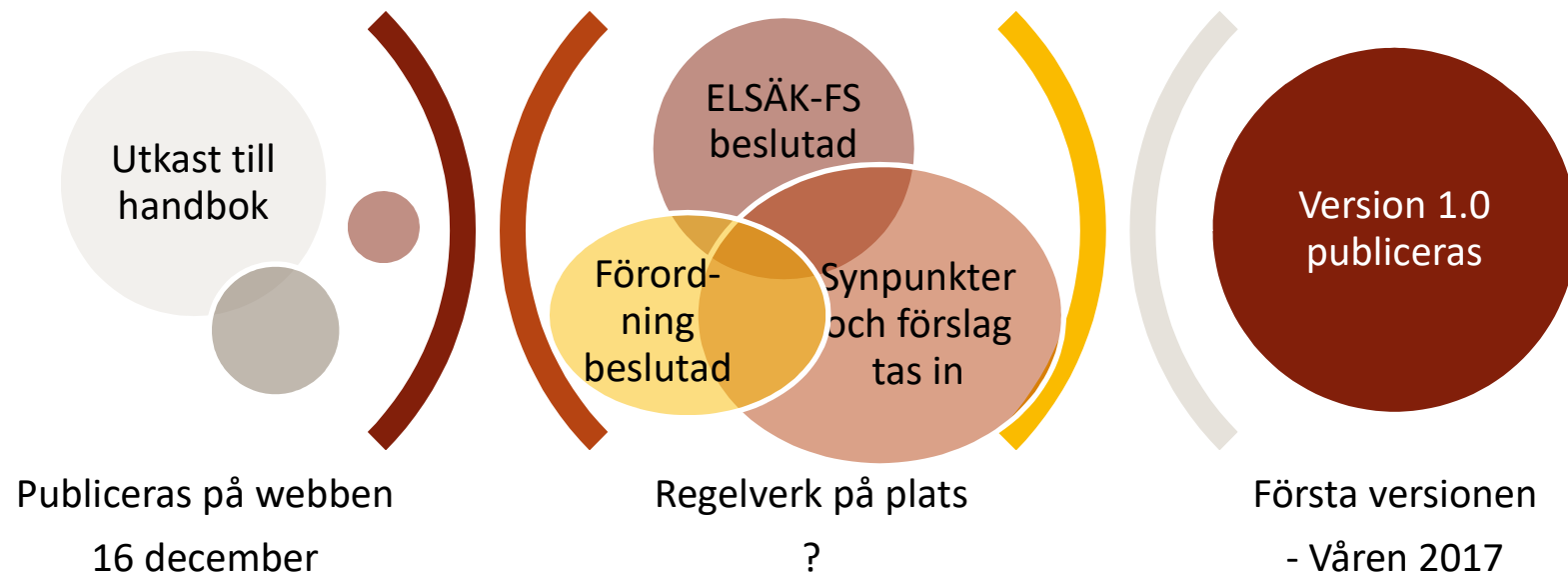

ELSÄKERHETSVERKET

TRYGG OCH STÖRNINGSFRI EL

Handboken

Handboken - tidplan

Innehåll

Om regelverket

- Om reformen
- Intro till elsäkerhetslagen
- Om företagaransvar

Stöd i arbetet

- Krav vid utförande
- Egenkontroll-program
- Din relation med anläggnings-innehavaren
- Registrering
- Mallar

Särskilda frågor

- Elinstallations-arbete
- Verksamhetstyper
- Att intyga praktisk erfarenhet

Information om tillsyn

- Vad händer när Elsäkerhetsverket kommer på besök?

Närmare titt på det praktiska stödet

5	Krav vid utförande	38
7	Egenkontrollprogram för elinstallationsarbete	50
6	Din relation med anläggningsinnehavaren	44
10	Registrera elinstallationsföretaget hos Elsäkerhetsverket	86
10.1	Förbered registreringen	86
10.2	Vem ska göra registreringen?	87
10.2.1	Direktregistrering	87
10.2.2	Registrering med handläggning	88
10.3	Kolla elföretaget!	88
10.4	Uppdatera företagsregistret	89
10.5	Avregistrera företaget från Elsäkerhetsverket	90
10.6	Sammanfattning	90

Några exempel

- Handboken innehåller
 - Förklarande texter och författningskommentarer
 - Tips
 - Exempel
 - Mallar
 - Bilder

FÖRKLARANDE TEXTER

För att man ska kunna sig till vad som gäller enligt det samlade regelverket.

▲ Vad är egenkontroll och egenkontrollprogram?

Krav på egenkontroll innebär att ett ansvar läggs på en organisation att själv kontrollera att en viss verksamhet bedrivs i enlighet med de krav som finns. Kravet att det ska finnas ett egenkontrollprogram innebär att rutinerna och processerna m.m. som utgör egenkontrollen ska dokumenteras, implementeras och följas upp systematiskt och fortlöpande.

Fördelen med att använda krav på egenkontroll och egenkontrollprogram istället för detaljkrav inom ett område är att berörda organisationer kan anpassa egenkontrollen till den verksamhet som bedrivs. För att undvika orimliga konsekvenser ställs alltså inte samma krav på stora företag med komplexa verksamheter som en enmansföretagare.

Egenkontroll enligt elsäkerhetslagen

Det finns flera områden där företag och organisationer omfattas av krav på egenkontroll och egenkontrollprogram. Det finns också frivilliga system som kallas egenkontroll. Denna handbok handlar om specifikt den egenkontroll och egenkontrollprogram som det ställs krav på i elsäkerhetslagen och de detaljregler som konkretiserar dessa bestämmelser, framförallt ELSÄK-FS [2017:X](#).

De verktyg, rutiner och processer m.m. som används i samband med andra egenkontrollprogram eller kvalitetssystem kan givetvis användas till att uppfylla kraven på egenkontrollprogram enligt elsäkerhetslagen. Det gäller då att stämma av att kraven i elsäkerhetslagen m.m. faktiskt uppfylls, eller om det behövs göras vissa kompletteringar.

Hur ska man arbeta med egenkontrollen?

Du som har ett elinstallationsföretag ska alltså arbeta systematiskt och löpande med

FÖRFATTNINGS- KOMMENTAR

Beskriver vad en regel innebär och hur den är tänkt att tillämpas.

Kompetenskrav och tillgången till kompetens

Av egenkontrollprogrammet ska det framgå vilka kompetenskrav som gäller för de elinstallationsarbeten som utförs.
Om det inte framgår av egenkontrollprogrammet vem som får göra vad ska det framgå vilka krav på utbildning och yrkeskunskaper som krävs för ett visst slag av arbete och hur dessa bedöms.
Egenkontrollprogrammet ska innehålla en plan för hur den kompetens som krävs bibehålls eller vid behov utvecklas.

Det är företaget som leder och fördelar arbetet. I detta ska företaget se till att de personer som utför ett visst arbete ska ha den kompetens som krävs för arbetet. När det gäller befintlig personal i organisationen innebär detta att man behöver göra en kompetenskartläggning som utgångspunkt för egenkontrollprogrammet.

Det är två moment som företagen behöver göra för att fullgöra denna del.

- Avgöra vilken kompetens som krävs för respektive arbete
- Avgöra vilken kompetens varje person har

Att leda elinstallationsarbetet lyfts också fram i elsäkerhetslagen. När begreppet överinseende inte längre finns med i bilden övergår ansvaret att leda till företaget som bör precisera vilken kompetensprofil denna person ska ha. Det kan handla om en filialchef, ~~el~~chef, projektledare osv. Kompetensen som eftersöks och som ska framgå i egenkontrollprogrammet är bland annat förmågan att bedöma yrkespersonernas förutsättningar att utföra elinstallationsarbete inom ~~resp~~ verksamhetstyp och att praktiskt utse vilka som utifrån egenkontrollprogrammet ska utföra de aktuella arbetena.

Kraven och tillgången ska matcha!

Om det visar sig att man inte har personer med den kompetens som krävs måste företaget endera

- avgränsa sin verksamhet genom att ändra beskrivningen av elinstallationsverksamheten (se ovan Elinstallationsverksamheten),
- utbilda befintlig personal, eller
- ~~rekrytera så att kompetensen erhålls.~~

I denna del i egenkontrollprogrammet anger företaget vilka kompetenskrav man kräver för de arbeten som utförs. Företaget kan välja att ha samma kompetenskrav för alla moment inom en verksamhetstyp, men det går också att ha olika kompetenskrav för olika moment. Exempelvis kan man ställa en typ av

TIPS

Att tänka på i en viss situation.

Finns det förutsättningar att utföra uppdraget i enlighet med kraven?

Innan du åtar dig ett uppdrag som innebär elinstallationsarbete måste du se till att avtalet mellan ditt elinstallationsföretag och anläggningsinnehavaren ger sådana förutsättningar att du kan utföra arbetet i enlighet med de krav som gäller.

- Är uppdraget förenligt med gällande regler?
 - Till exempel är det inte tillåtet att utföra ändringar eller utbyggnader enligt äldre bestämmelser. Detta innebär att uppdraget måste inkludera anpassningar i anläggningen!
- Kommer företaget ha tillgång till den information om anläggningen som behövs?
- Kommer företaget ha tillträde över de delar av anläggningen ni behöver komma åt för genomförande och kontroll av arbetet?
- Finns det kontroller som kräver anläggningsinnehavarens medverkan och har ni avtalat om hur dessa ska ske?
- Ger avtalet tidsmässigt utrymme för de kontroller som behövs och som ni är skyldiga att göra vid utförande av elinstallationsarbete?

EXEMPEL

Synliggör hur regeln tillämpas i en specifik situation, *eller* en lösning som man kan använda (av flera möjliga).

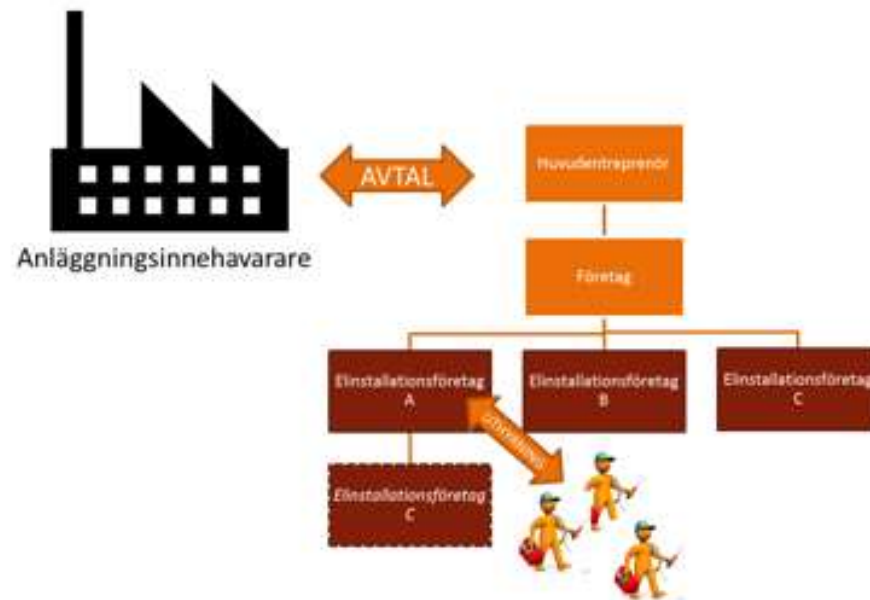

Bild: Vilket företags egenkontrollprogram gäller för arbetet?

Om Einstallationsföretag A lånar eller hyr in personal från Einstallationsföretag B ska dessa ingå i Einstallationsföretag A:s egenkontrollprogram. Om Einstallationsföretag A istället köper elinstallationstjänster av Einstallationsföretag C är det Einstallationsföretag C som har ansvar för det arbete som utförs och arbetet omfattas av C:s egenkontrollprogram m.m.

Dokument som kan användas som ett sätt att hantera planering och kontroll enligt 3 kap. 8-13 §§ ELSÄK-FS

ELSÄKERHETSVERKET

MALL

Synliggör hur regeln tillämpas i en specifik situation, *eller* en lösning som man kan använda (av flera möjliga).

Inventering av elinstallationsverksamheten: Frågor till elinstallatörer i organisationen

I arbetet med att fram egenkontrollprogram i enlighet med elsäkerhetslagen (2016:732) behöver vi inventera vilka elinstallationsarbeten som utförs i organisationen.

Kravet i Elsäkerhetsverkets föreskrifter som innehåller krav på vad egenkontrollprogrammet ska innehålla följer av 3 kap. 4 § ELSÄK-FS 2017:X.

4 § Egenkontrollprogrammet ska innehålla en beskrivning av de delar av elinstallationsföretagets verksamhet där elinstallationsarbete utförs.

Beskrivningen ska minst omfatta

- uppgift om de verksamhetstyper elinstallationsarbetet omfattar,
- vilka elinstallationsarbeten företaget avser att utföra, och
- uppgift om elinstallationsarbete utförs på annans anläggning som kräver registrering enligt 5 kap.

Vilka verksamhetstyper som elinstallationsarbete indelas i framgår av kapitel 4 i dessa föreskrifter.

I detta arbete vill vi att du i egenskap av elinstallatör hjälper oss att besvara följande frågor.

- 1 Utför du någon form av elinstallationsarbete i organisationen?
- 2 Om svaret på fråga 1 är ja svara på följande frågor
 - a Beskriv vilka typer av elinstallationsarbeten (vilka moment, vilka anläggningstyper, vilken typ av utrustning som installerades m.m.)?
 - b Sker arbete både på hög- och lågspänning?
 - c Sker arbetet på andra anläggningar än de som organisationen innehar?
- 3 Utövade du överinseende över yrkesmän (avser tiden före 1 juli 2017)?
- 4 Om svaret på fråga 3 är ja, svara på följande frågor
 - a Hur många yrkesmän hade du överinseende över?
 - b Beskriv vilka typer av elinstallationsarbeten utfördes under ditt överinseende (vilka moment, vilka anläggningstyper, vilken typ av utrustning som installerades m.m.)?
 - c Skedde arbete både på hög- och lågspänning?
 - d Skedde arbetet på andra anläggningar än de som organisationen innehar?

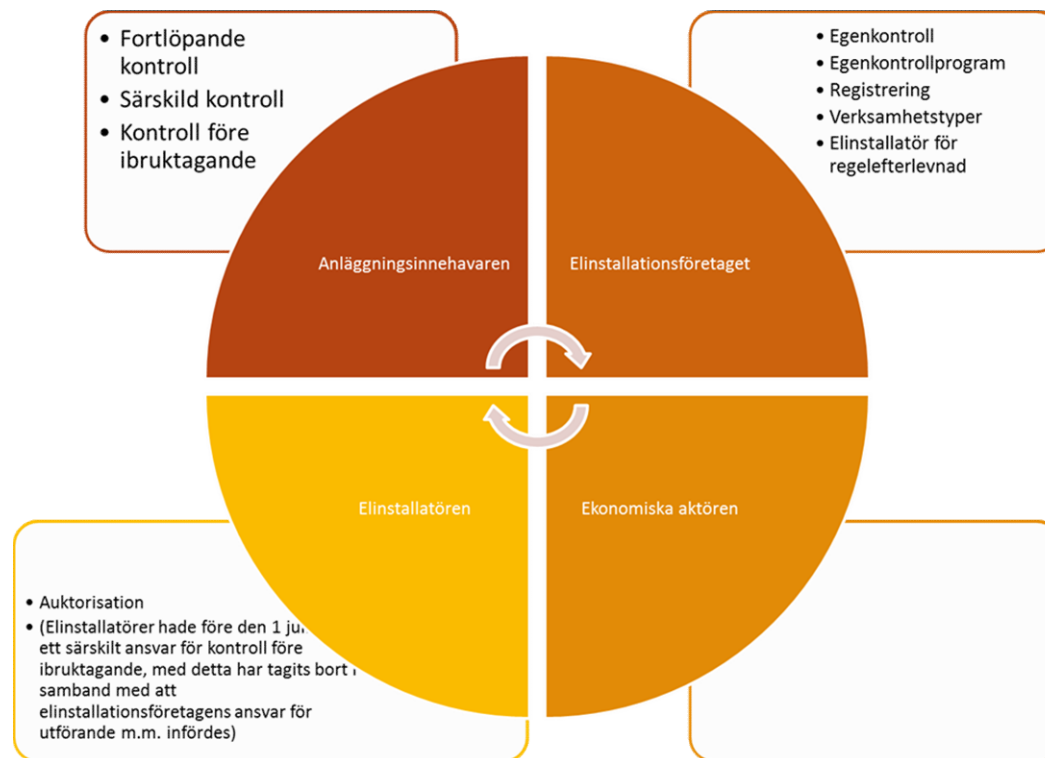
BILD

Visar vilka regler som gäller för vad.

BILD

För att förenkla
förståelsen av vissa
texter.

Länkar

- <http://www.elsakerhetsverket.se/nya-regler/elinstallatorer-yrkesman/informationmaterial/>
- <http://www.elsakerhetsverket.se/globalassets/publikationer/handbocker/elsak-161221-handbok-for-elinstallationsarbete.pdf>

Länkar

Presentationer, dokument och stöd

- **Handbok – elinstallationer enligt elsäkerhetslagen preliminär utgåva** (pdf, A4, 84 sidor)
- **Flyer "Nya regler 2017"** (pdf, A4, 2 sidor)
Flyer "Electrical Safety Act 2017" (pdf, A4, 2 sidor)
Kortfattad information om vilka förberedelser du och din organisation behöver göra.
- **Presentation för egna föreläsningar** (powerpoint, 2 MB, 17 sidor)
Information om hur du kan använda materialet, med läshänvisningar och anteckningar, finns i presentationen. Se anteckningsfältet till respektive bild.
- **"Nya regler för elarbete"** (pdf, 1 MB, A4, 40 sidor)
En sammanfattning av vad den planerade elbehörighetsreformen innebär för dig eller ditt företag.

Film

- **Nya regler 1 juli 2017** (mp4, HD, 8 GB)
Informationsfilm om vad de nya reglerna innebär för dig som utför elinstallationer.